

REFLECȚII DOCTRINARE ASUPRA ROLULUI ORGANIZAȚIILOR INTERNAȚIONALE ÎN MENȚINEREA PĂCII ȘI STABILITĂȚII MONDIALE

DOCTRINAL REFLECTIONS ON THE ROLE OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS IN MAINTAINING PEACE AND WORLD STABILITY

CZU: 341.1

Liana MANCIU,
*doctorandă, Universitatea de Stat
„Dimitrie Cantemir” din Chișinău*

SUMMARY

The author of this article examines the local, regional and foreign doctrines on the role of international organizations in the process of maintaining peace, security and stability in the world. The researcher performs a review of the main works, in which the topic of this scientific research is adequately and multilaterally analysed. The article draws particular attention to the work of the United Nations and its bodies, and other international organizations.

Keywords: international law, humanitarian law, international organizations, UN General Assembly, UN Security Council, maintaining peace, collective security, international security, dispute settlement, Commonwealth of Independent States.

REZUMAT

Autorul acestui articol cercetează doctrinele autohtonă, regionale și străine privind rolul organizațiilor internaționale în procesul de menținere a păcii, securității și stabilității mondiale. În cele ce urmează cercetătorul efectuează o trecere în revistă a principalelor lucrări, în care tematica prezentei cercetări științifice este analizată adecvat și multilateral. În articol se atrage o atenție deosebită activității Organizației Națiunilor Unite și a organismelor sale, a altor organizații internaționale.

Cuvinte-cheie: drept internațional, drept umanitar, organizații internaționale, Adunarea Generală ONU, Consiliul de Securitate ONU, menținerea păcii, securitate colectivă, securitate internațională, reglementarea diferendelor, Comunitatea Statelor Independente.

Cercetând doctrinele autohtonă, regională și străină privind rolul organizațiilor internaționale în procesul de menținere a păcii, securității și stabilității mondiale, am constatat că, de cele mai dese ori, problematica în cauză este abordată în tratatele și manualele consolidate dedicate dreptu-

lui internațional public, anumite implicații fiind regăsite în lucrările consacrate diplomației preventive; totodată, importanța organismelor internaționale este reflectată în publicațiile mai puține numeric consacrate exclusiv acestei tematici. În cele ce urmează, vom efectua o trecere în revistă a prin-

cipalelor lucrări în care tematica prezentei cercetări  tiin ifice este mai mult sau mai pu in analizată.

O primă operă juridică ce se înscrie în doctrina autohtonă a dreptului internațional - manualul „Dreptul internațional public” - elaborat de colectivul de autori [5], relevă o cercetare complexă a normelor, principiilor, instituțiilor  i ramurilor dreptului internațional public. Pe terenul acestei cercetări, autorii au atras o certă aten ie organizațiilor internaționale preocupate de menținerea și consolidarea păcii  i securității internaționale, în special la capitolele: Subiec ii dreptului internațional public contemporan (organizațiile internaționale – subiect derivat  i secundar de drept internațional public: specific  i particularit  i); Dreptul organizațiilor internaționale (scurt istoric, defini ie, trăsături, clasificare, organizațiile internaționale  i dreptul internațional public contemporan, no iunea de drept al organizațiilor internaționale - natură, izvoare, structură, personalitatea juridică  i statutul organiza iei internaționale, competențele  i răspunderea, func iile, puterile  i actele); Dreptul internațional cosmic/spa ial (organizațiile internaționale  i dreptul cosmic); Dreptul internațional al mediului (cooperarea internațională în domeniul protec iei mediului); Dreptul internațional umanitar (no iunea  i izvoarele, începerea ostilit  ilor  i instituirea stării de război, încetarea ostilit  ilor, încetarea stării de beligeran    i restabilirea păcii); Dreptul securității internaționale (no iunea, scopurile  i principiile, securitatea colectivă a statelor, acordurile regionale de menținere a păcii, operațiunile de menținere a păcii, dezarmarea statelor, reducerea  i controlul armamentelor); Solu ionarea pa nic  a diferendelor internaționale (no iune, surse, categorii, mijloace politico-diplomatice, jurisdic ionale  i bazate pe constr ngere, soluționarea diferendelor în cadrul organizațiilor internaționale).

 n particular, autorii se referă, între altele, la modelele generale  i particulare de menținere a păcii  i stabilității ce reies din activitatea Organizației Națiunilor Unite, inclusiv organelor sale supreme, Adunarea Generală  i Consiliul de Securitate, precum  i anumitor institu ii subordonate, Organizației pentru Securitate  i Cooperare  n Europa, Consiliului Europei, Organizației Tratatului Atlanticului de Nord, Uniunii Europene, Uniunii Africane, Comunit  ii Statelor Independente, Asocia iei Națiunilor Asiei de Sud-Est, Ligii Statelor Arabe etc.

O altă lucrare  tiin ific  în care tematica rolului organizațiilor internaționale în contextul păcii, securității  i stabilității mondiale este abordată, o reprezintă monografia profesorului rom n **Nicolae Neagu** „Drept internațional public: Dreptul internațional aplicabil operațiunilor pentru pace  i conflictelor armate” [14]. Autorul se referă la subiectul organizațiilor internaționale pe terenul analizei tendin ei de îndepărtare de la ordinea juridică instituită de Carta ONU; dreptului internațional  i conflictelor armate contemporane; războaielor juste, de agresiune  i dreptului internațional al conflictelor armate; de la dreptul războiului la dreptul păcii; principiilor dreptului păcii  i războiului la începutul secolului al XXI-lea; securității actuale de realizare a dreptului păcii; reformei Națiunilor Unite – necesit  i  i perspective; Uniunii Europene  i mizelor securității mondiale; menținerii păcii drept preocupare constantă a comunit  ii internaționale; operațiunilor pentru menținerea păcii; crizelor din Balcani  i elementelor de noutate în menținerea păcii.  n particular, autorul abordează tangen ial activitatea institu ional  desf  ur t  de Adunarea Generală  i Consiliul de Securitate ale Națiunilor Unite, NATO, Uniunea Europeană, OSCE. Ca o linie ro ie prin întreaga publica ie trece constatarea autorului că în sistemul mondial complex de menținere a păcii, construit în  ase decenii, Consiliul de Securitate, Adu-

narea Generală și Secretarul General joacă, complementar sau individual, roluri majore, acoperind principalele domenii – înfăptuirea păcii, menținerea păcii, construcția păcii [15].

Într-un alt tratat al dreptului internațional – „Drept internațional public” [7], autor **Dragoș Chilea**, în contextul analizei complexe a principiilor, instituțiilor și ramurilor dreptului internațional public, o anumită consacrare o găsește și tematica rolului organizațiilor internaționale în contextul menținerii păcii. Astfel, autorul analizează prin optica subiectelor dreptului internațional public și organizațiile internaționale, în special referindu-se la clasificarea acestora după criteriul teritorial (vocație universală/regională), material (competență generală/competențe specifice), finalității (organizații de cooperare). Este desfășurată o analiză separată a ONU, fiind trasate atribuțiile speciale ale Secretarului General și Adunării Generale. Ulterior, în contextul reglementării pașnice a diferendelor, autorul abordează din nou rolul organismelor internaționale în ceea ce privește mijloacele politice de soluționare a diferendelor, investigând sistemul universal de reglementare a diferendelor internaționale pus în practică de Adunarea Generală și Consiliul de Securitate ale Națiunilor Unite; și sistemele regionale dezvoltate de Uniunea Europeană, Consiliul Europei, OSCE, Liga Arabă, Uniunea Africană și predecesora acesteia, Organizația Unității Africane, Organizația Statelor Americane. De asemenea, autorul scoate în vizor obligația statelor de a coopera în spațiul extraatmosferic, inclusiv prin intermediul instituțiilor subordonate ONU specializate pe acest segment.

Aspectul importanței instituțiilor internaționale în contextul dezvoltării pașnice și stabile a lumii își găsește o anumită reflectare și în lucrarea comună a colectivului compus din somitățile doctrinei juridice românești **Dumitra Popescu, Adrian Năstase**

și **Florian Coman** intitulată în mod tradițional „Dreptul internațional public” [17]. Astfel, în contextul cercetării doctrinare a instituției organizațiilor internaționale, este efectuată o analiză complexă a activității Națiunilor Unite și organelor sale principale precum Adunarea Generală, Consiliul de Securitate și Consiliul Economic și Social, de asemenea, este trecută în revistă activitatea organizațiilor regionale cu competențe în diferite domenii, accentul fiind pus pe atribuțiile, inclusiv în domeniul menținerii și consolidării păcii și securității, ale Organizației Statelor Americane, Ligii Arabe, Uniunii Europene, Consiliului Europei, NATO și, nu în ultimul rând, Interpolului. Suplimentar, la capitolul rezolvării diferendelor internaționale pe cale pașnică, activitatea ONU și organizațiilor regionale își găsește o reiterare, autorii specificând că rolul organizațiilor regionale ar putea să fie mai semnificativ în soluționarea conflictelor locale, deoarece aceștia pot cunoaște mai bine atât situația diferendului, cât și poziția părților, dar o serie de alte considerente ori chiar impedimente intervine în activitatea organizațiilor regionale, determinând statele să recurgă mai degrabă la organizația mondială decât la cea regională [18].

În monografia **Ralucăi Miga-Beșteliu**, intitulată „Drept internațional. Introducere în dreptul internațional public” [12], problema rolului organizațiilor internaționale în procesul de menținere a păcii și stabilității mondiale, de asemenea, este regăsită. Autoarea abordează problema enunțată din perspectiva subiectelor dreptului internațional public și soluționării pașnice a diferendelor, făcând referințe la tipologia, structura, personalitatea juridică, competențele instituțiilor internaționale, rolul și competențele ONU în reglementarea diferendelor, atribuțiile Consiliului de Securitate, Adunării Generale și Secretarului General în această privință, dar și procedurile de soluționare a diferendelor în cadrul OSCE

 i activitatea Comisiei de conciliere pe l n g  aceasta.

O analiză detaliată a importan ei organizațiilor internaționale în contextul menținerii păcii o regăsim într-o altă monografie a aceleia i doctrinare, **Raluca Miga-Beșteliu**, cu denumirea „Organizații internaționale interguvernamentale” [13]. Astfel, autoarea dezvoltă o cercetare multidimensională a Organizației Națiunilor Unite, referindu-se la următoarele aspecte: scopuri  i principii; membri; procedura de aderare; structurile ONU precum Adunarea Generală, Consiliul de Securitate, Consiliul Economic  i Social, Consiliul de Tutel , Secretariatul, Curtea Interna ional  de Justi ie. Separat, este analizată evolu ia sistemului de securitate colectivă creat prin Carta ONU  i limitele utilizării for ei în dreptul internațional contemporan; solu iile practice în contextul sistemului securităţii colective;  i, nu în ultimul r nd, operațiunile de menținere a păcii. La acest capitol, este prezentat  i parcursul istoric de la legalitatea războiului spre interzicerea folosirii for ei drept principiu al dreptului internațional public contemporan.

De asemenea, doctrinara atinge  i subiectul specific al activităţii Agen iei Internaționale pentru Energie Atomică, privitor la obiectivele, activităţile, structura  i mijloacele financiare de care dispune aceasta. Este marcant faptul că, analiz nd activităţile AIEA, se fac referințe la garan iile de securitate nucleară internațională  i se dispută pe scurt mecanismele de menținere a acesteia din urmă.

Dacă ne reîntoarcem la doctrina moldovenească a dreptului internațional public, abord nd problematica securităţii colective, nominalizăm monografia **Victoriei Arhiliuc**, intitulată „Diploma ia preventivă  i securitatea colectivă a statelor” [1], în care utiliz nd un limbaj juridic corespunzător, autoarea scoate în vizorul cititorului conceptul  i no iunea diploma iei preventi-

ve; strategiile  i mijloacele de operare ale acesteia; rolul dreptului internațional în contextul diploma iei preventive; originea  i trăsăturile distinctive ale securităţii colective a statelor; formele de manifestare a diploma iei preventive în func ionarea acestui sistem  i anume - măsurile de constr ngere fără caracter militar  i operațiunile de menținere a păcii; problematica securităţii colective  i diploma iei preventive în Europa; organizațiile regionale europene în acest context; activitatea OSCE  i misiunea OSCE  n Moldova.

La capitolul măsurilor de constr ngere fără caracter militar, autoarea cercetează rolul Consiliului de Securitate al ONU în menținerea păcii  i securităţii internaționale prin aplicarea sanc iunilor embargo-ului  i boicotului în cazurile Rodeziei de Sud (1965-1979), Irakului (1991-1999), Libiei (1992-1999), Iugoslaviei (1992-1996)  i Haiti (1993-1994).  n ceea ce prive te operațiunile de menținere a păcii mandatate de ONU, autoarea nominalizează misiunile (inclusiv de monitorizare  i preventive) dislocate în Congo, Cipru, Liban, Namibia, Georgia, Liberia, Kosovo, Croa ia, Macedonia etc.

Este notabil faptul că o aten ie specială a doctrinarii este acordată rolului OSCE în reinstaurarea (*peace making*), edificarea (*peace building*)  i menținerea păcii (*peace keeping*), inclusiv cu referire la realităţile din Republica Moldova marcată de conflictul transnistrean.

O altă monografie a aceleia i autoare, **Victoria Arhiliuc**, cu denumirea „Diploma ia preventivă  i dreptul internațional” [2], de asemenea, relevă anumite aspecte referitoare la rolul organizațiilor internaționale în procesul de menținere a păcii  i securităţii internaționale.  n special, lucrarea eviden iaz  particularităţile diploma iei preventive în cadrul securităţii colective actuale a statelor, cu implica ii în sfera activităţilor Națiunilor Unite în această optică.

Suplimentar la cele două categorii de măsuri ca forme de manifestare a diplomației preventive analizate în lucrarea anterioară – măsuri de constrângere fără caracter militar și operațiunile de menținere a păcii și aplicarea forței, autoarea cercetează și o a treia categorie intitulată măsuri vizând atenuarea, corectarea sau reglementarea diferendelor. Pe acest teren sunt disputate competențele Adunării Generale și Consiliului de Securitate ale ONU, inclusiv de cercetare a rezoluțiilor concrete adoptate pentru a reglementa conflictele în diferite zone afectate.

Sub un alt aspect, autoarea analizează aspectele juridice particulare privind misiunile de menținere a păcii desfășurate de Națiunile Unite, disputând mandatele emise, statutul forțelor de menținere a păcii ONU, securitatea personalului din misiune și legislațiile naționale ale statelor care reglementează anumite aspecte ale operațiunilor de pacificare. Mai mult, lucrarea scoate în evidență rolul organizațiilor regionale în contextul securității colective și diplomației preventive europene, referindu-se la OSCE, Uniunea Europeană, Uniunea Europei Occidentale, Consiliul Europei și NATO.

Analizând doctrina rusă în domeniu, în prim-plan urmează să invocăm manualul consolidat «Международное публичное право» editat sub redacția profesorului rus, doctor în drept internațional **K. A. Bekyashev** [3]. Colectivul de autori a desfășurat o cercetare pluriaspectuală a conceptului, obiectului și sistemului dreptului internațional; istoria și evoluția acestuia; principiile fundamentale; coraportul dintre dreptul intern și dreptul internațional public; subiecții; mijloacele de soluționare pașnică a diferendelor internaționale; aspectele răspunderii în dreptul internațional; dreptul tratatelor; dreptul internațional al drepturilor omului; dreptul relațiilor internaționale; dreptul organizațiilor internaționale; Națiunile Unite; Comunitatea Statelor In-

dependente; dreptul securității colective; dreptul internațional economic; teritoriul; dreptul maritim; dreptul aerian; dreptul cosmic; dreptul internațional penal; dreptul ecologic; dreptul umanitar; bazele juridice internaționale pentru combaterea terorismului; cooperarea internațională în domeniul tehnico-științific și altele; dreptul internațional procesual. Practic, toate capitolele nominalizate demonstrează implicații privind rolul organizațiilor internaționale în menținerea și promovarea păcii, securității și stabilității internaționale.

Cu toate acestea, capitolele precum dreptul organizațiilor internaționale, Națiunile Unite, Comunitatea Statelor Independente, dreptul securității colective, dreptul umanitar și bazele juridice internaționale pentru combaterea terorismului denotă o analiză mai detaliată a tematicii enunțate, autorii referindu-se, în special, la: capacitatea juridică a organizațiilor internaționale; procedura soluționării conflictelor internaționale în cadrul ONU, OSCE și CSI; organizațiile internaționale politice și militare; statutul juridic al ONU, importanța Adunării Generale și a Consiliului de Securitate, statutul juridic al instituțiilor specializate ale Națiunilor Unite; statutul CSI, cooperarea politico-militară în cadrul CSI, perspectivele dezvoltării CSI; tipologia securității internaționale, dezarmarea, acordurile ruso-americane în contextul dezarmării, reprimarea răspândirii nelegitime a tehnologiilor moderne, serviciilor și informațiilor ce pot fi utilizate pentru a fabrica arme de distrugere în masă; tipologia terorismului, activitatea structurilor internaționale universale și rolul organizațiilor regionale în combaterea terorismului.

O altă lucrare de profil din doctrina rusă în care este abordată problematica rolului organizațiilor internaționale în contextul menținerii păcii, securității și stabilității internaționale este monografia profesorului **I. I. Lukashuk** [11], în care autorul dezvoltă

o cercetare  tiin ific  pe terenul dreptului internațional al drepturilor omului, dreptului organizațiilor internaționale, rela iilor externe, dreptului tratatelor, patrimoniului comun al omenirii, dreptului internațional maritim, cosmic, aerian  i ecologic, dreptului economic, soluționării prin mijloace pa nice a diferendelor internaționale, dreptului securității colective, dreptului internațional umanitar, răspunderii internaționale, dreptului internațional penal.

 n particular, tematica supusă prezentei cercetări  tiin ifice este atinsă la capitolul dreptului organizațiilor internaționale, fiind trecute în revistă conceptul, tipologia, statutul  i competențele acestora, investigată importan a Națiunilor Unite pe arena rela iilor internaționale, inclusiv Adunarea Generală, Consiliul de Securitate, institu iile subordonate  i reliefat rolul organizațiilor regionale în exemplul OSCE, Consiliului Europei, Uniunii Europene  i Comunit  ii Statelor Independente.

O altă lucrare consolidată ce merită a fi enun at  este manualul publicat de colectivul de autori sub redac ia profesorului **G. V. Ignatenko** [10], în care este dezvoltată o cercetare complexă a conceptului dreptului internațional public; genezei  i evolu iei acestuia; subiec ilor săi; normelor  i izvoarelor; principiilor fundamentale; răspunderii juridice internaționale; coraportului dintre dreptul internațional  i cel intern al unui stat; realizării normelor juridice internaționale; justiției internaționale; rela iilor internaționale; dreptului organizațiilor internaționale; dreptului internațional umanitar; asisten ei juridice  i altor forme de cooperare în domeniul dreptului; dreptului internațional penal; securității colective; diferendelor internaționale; dreptului internațional maritim, aerian, cosmic  i al mediului etc.

Aspectele ce prezintă un interes special privind rolul organizațiilor internaționale în procesul menținerii păcii  i securității

pot fi găsite la capitolele privind dreptul organizațiilor internaționale, dreptul internațional umanitar, securitatea colectivă, soluționarea diferendelor internaționale  i, mai ales, la tematici precum: statutul  i atribuțiile ONU, organelor  i instituțiilor sale subordonate; activitatea organizațiilor internaționale regionale cu accentul pe OSCE, UE, Consiliul Europei, CSI; importan a dreptului internațional în prevenirea războiului; securitatea colectivă  i dezarmarea; controlul internațional asupra securității colective; protec ia popula iei civile, r ni ilor  i prizonierilor de război etc.

De asemenea, trebuie menționată  i monografia doctrinei **N. M Cepurnova** [6] asupra dreptului internațional public, în care autoarea, suplimentar abordării deja tradi ionale a rolului organizațiilor internaționale în menținerea păcii la capitolele privind subiec ii dreptului internațional public, mijloacele de soluționare pa nic  a diferendelor internaționale, dreptul organizațiilor  i conferin elor internaționale, dreptul securității colective, analizează separat statutul, func iile  i competențele Organizației Națiunilor Unite, organelor sale principale – Adunarea Generală  i Consiliul de Securitate  i institu iile subordonate, relief nd importan a acestora în contextul asigurării păcii, securității  i stabilității la scara mondială.

Analiz nd literatura de specialitate străină, trebuie subliniată lucrarea „Maintaining Peace and Security?: The United Nations in a Changing World” [8] a autorului **Trudy Fraser**. Teoreticianul analizează lupta permanentă privind reforma ONU, ar t nd de ce problema în cauză s-a dovedit a fi at t de dificilă de-a lungul anilor  i r m ne în continuare at t de importantă. Studiul dat al istoriei ONU surprinde întreaga gamă de aspira ii ale organiza iei, realizările  i inevitabilele dezamăgiri, av nd mereu drept scop focusarea unui

viitor pozitiv. Trudy Fraser cercetează motivele pentru care ONU este mai degrabă un experiment operațional și normativ în continuă evoluție.

În fapt, autorul dezvoltă o analiză paralelă a conceptelor suveranității de stat, securității și menținerii păcii, referindu-se la cele trei generații ale operațiunilor de menținere a păcii dezvoltate de Națiunile Unite. De asemenea, monografia scoate în vileag intervențiile în teren desfășurate în Kosovo și Irak, precum și poziția ONU asupra acestora. Un capitol separat este dedicat perspectivelor reformării Consiliului de Securitate pentru ca acesta să facă față provocărilor în adresa păcii și stabilității din sec. al XXI-lea.

Cartea este esențială pentru cei care doresc să înțeleagă mai bine trecutul ONU, prezentul și provocările viitoare, limitările și potențialul său neexplorat. Specialiștii în dreptul internațional și relațiile internaționale ar trebui să o citească ca un ghid indispensabil și un însoțitor la posibilitățile și limitele guvernantei globale.

O atenție deosebită merită lucrarea „Gridlock: Why Global Cooperation is Failing when We Need It Most” [9] a autorilor **Thomas Hale, David Held** și **Kevin Young**. Instituțiile internaționale sunt tot mai puțin și mai puțin în măsură să rezolve problemele globale chiar dacă avem nevoie de ele tot mai mult și mai mult. Lucrarea oferă un set lucid și concis de explicații pentru disfuncția pe care o observăm în domeniile securității, economiei și mediului. Cartea se distinge prin identificarea modelelor sistemice ale eșecului și ale cauzelor care stau la baza acestuia, autorii fiind capabili să prezinte un set util de soluții practice.

Reflectând asupra securității internaționale, economiei globale și mediului înconjurător, colectivul de autori elucidează motivele pentru care comuni-

tatea globală devine din ce în ce mai greu de gestionat. Lucrarea nu doar examinează cauzele impasului în care se află societatea internațională, dar propune și soluții pentru a depăși problemele date, fiind scrisă într-un mod accesibil și reprezentând o lectură obligatorie pentru juriști și politicieni, dar și pentru toți cei care doresc o guvernare globală mai bună.

O altă lucrare la tema securității regionale ce merită atenția cititorului este cartea autorului **Dace Winther** „Regional Maintenance of Peace and Security under International Law: The Distorted Mirrors” [21]. Cercetând domeniul de aplicare și limitele a ceea ce este adecvat pentru eforturile regionale în menținerea păcii și securității, lucrarea oferă un studiu comparativ al reglementării juridice a utilizării forței în menținerea păcii în diferite regiuni prin prisma sistemului ONU și a dreptului internațional. Autorul examinează practicile organizațiilor regionale din șase regiuni de securitate ale lumii (Africa, Asia, America, Orientul Mijlociu, sfera de influență a Rusiei și regiunea euroatlantică), prezentând o perspectivă internațională comparativă cu privire la caracteristicile regionale care pot influența posibilitatea unei acțiuni coerente în contextul ONU. Doctrinarul explorează controversatele subiecte ale intervenției umanitare regionale și de menținere a păcii regionale. Lucrarea este extrem de relevantă într-un climat mondial în cazul în care mecanismele regionale iau parte tot mai activ la menținerea păcii și securității internaționale, inclusiv folosirea forței și prezintă interes pentru specialiștii dreptului internațional, relațiilor internaționale și securității.

Lucrarea colectivului de autori sub redacția lui **Michael Bothe, Natalino Ronzitti** și **Allan Rosas**, intitulată „The OSCE in the Maintenance of Peace and Security: Conflict Prevention, Crisis Ma-

nagement and Peaceful Settlement of Disputes" [4], face un studiu cuprinzător, reflect nd abordarea mai largă a conceptului de securitate de către OSCE. Aceasta include articole referitoare la dimensiunea umană (drepturile omului  i preocupările umanitare), precum  i articole privind subiecte de securitate mai previzibile, cum ar fi menținerea păcii  i a rela iilor dintre OSCE  i NATO. Cartea oferă numeroase informa ii despre mai multe domenii de activitate ale OSCE referitoare la prevenirea conflictelor, gestiunea  i rezolvarea acestora.  n timp ce o mare parte a literaturii de specialitate examinează perioada timpurie a OSCE, relativ pu in a fost scris despre istoria sa mai recentă.  n con inutul lucrării sunt prezentate informa ii bine documentate  i analizate într-un mod clar, fiind accesibile nu doar speciali tilor în domeniu, dar  i unui cerc mai larg de cititori.

O altă lucrare consacrată rolului organizațiilor internaționale în contextul securităţii regionale este „Regional Security: The Capacity of International Organizations” [19] a autorului **Rodrigo Tavares**, care analizează organizațiile regionale pozi ion ndu-le ca o trăsătură inevitabilă a politicii globale. Lucrarea reflectă nivelul de implicare a organizațiilor internaționale în domeniul păcii  i securităţii regionale, precum  i cooperarea în acest domeniu cu Organizația Națiunilor Unite. Autorul explică că organizațiile regionale au fost în mod tradi ional formate în jurul obiectivelor economice, politice sau de mediu, cu toate acestea, în ultimele decenii, aceste organizații au pătruns treptat în sfera securităţii şi au dezvoltat capacităţi de prevenire a conflictelor, de menținere a păcii sau de reconstruc ie postr zboi.

Prezent nd cea mai actualizată analiză critică  i comparativă a principalelor institu ii regionale de securitate, eva-

lu nd o gamă largă de organizații regionale  i oferind un ghid accesibil  i cuprinzător privind 11 organizații-cheie, această carte este primul studiu sistematic al capacităţilor celor mai recunoscute organizații interguvernamentale, cu un mandat în chestiunile de securitate  i menținere a păcii. Astfel, lucrarea este indispensabilă pentru to i speciali tii din domeniul dreptului internațional, rela iilor internaționale, politologiei  i securităţii.

Dacă ne referim la doctrina francofonă în domeniu, eviden iem opera destinată studiului păcii  i securităţii globale, ea apar in nd autorului **Jociane Tercinet** - „Le maintien de la paix et de la sécurité internationale. Recueil d’ tudes” [20].  n fapt, lucrarea relevă o colec ie de eseuri, o selec ie a publica iilor autorului - cronici, studii de caz  i recenzii critice - consacrată analizei menținerii păcii  i securităţii. Aceasta prezintă o documentare riguroasă  i este o contribu ie  tiin ific  valoroasă la doctrina dreptului  i a rela iilor internaționale în materia securităţii. Lucrarea con ine patru componente majore: inventarierea  i monitorizarea operațiunilor de pace; regionalizarea versus universalizarea menținerii păcii; actorii  i obiectele de menținere a păcii; reflec ii  i analize privind menținerea păcii  i securităţii internaționale. Cartea combină în mod armonios dreptul menținerii păcii  i geopolitica, oferind iluminarea schimbărilor profunde care au afectat menținerea păcii, în aspectul diversificării operațiunilor  i actorilor sau complexităţii tot mai mari a modalităţilor de interven ie și legăturilor necesare între diferitele niveluri în acest context.

Autorul cercetează mai multe căi pentru o ra ionalizare a menținerii păcii  i pentru a îmbunătăţi eficacitatea acesteia. Cartea este menită exper ilor

și profesorilor internaționali, cercetătorilor și studenților specializați în dreptul internațional și relațiile internaționale, în domeniul securității internaționale și menținerii păcii.

O altă lucrare ce merită a fi menționată este monografia autorului francez **Yves Petit** intitulată „Droit international du maintien de la paix” [16], în care se analizează rolul ONU în menținerea păcii și stabilității globale. În timp ce menținerea păcii și securității internaționale este scopul principal al Cartei ONU, este clar că atât conflictele violente interne, cât și

internaționale subminează în mod constant acest obiectiv. Într-o încercare de a răspunde la această discrepanță între textul Cartei și realitate, această lucrare conține o trecere în revistă a mecanismelor utilizate pentru menținerea păcii. Autorul examinează sistemul de securitate colectivă al Organizației Națiunilor Unite, dezarmarea și controlul armelor, precum și rolul justiției internaționale. Destinată, în primul rând, specialiștilor din domeniu, lucrarea relevă ultimele evoluții legate de forțele de menținere a păcii ale ONU și dezarmare.

BIBLIOGRAFIE

1. Arhiliuc V. *Diplomația preventivă și securitatea colectivă a statelor*. Chișinău: Reclama, 1999, 158 p.
2. Arhiliuc V. *Diplomația preventivă și dreptul internațional*. Chișinău: CEP USM, 2004, 275 p.
3. Бекяшев К. А. и другие. *Международное публичное право*. Москва: Проспект, 2005, 784 с.
4. Bothe M. and others. *The OSCE in the Maintenance of Peace and Security: Conflict Prevention, Crisis Management and Peaceful Settlement of Disputes*. The Hague/London/Boston: Kluwer Law International, 1997, 557 p.
5. Burian A. și alții. *Drept internațional public*. Chișinău: Tipografia „Elena V.I.”, 2012, 636 p.
6. Чепурнова Н. М. *Международное право*. Москва: Изд. Центр ЕАОИ, 2008, 295 с.
7. Chilea D. *Drept internațional public*. București: Hamangiu, 2007, 352 p.
8. Fraser T. *Maintaining Peace and Security?: The United Nations in a Changing World*. London/New York: Palgrave Macmillan, 2014, 288 p.
9. Hale T., Held D., Young K. *Gridlock: Why Global Cooperation is Failing when We Need It Most*. Cambridge: Polity Press, 2013, 368 p.
10. Игнатенко Г. В. и др. *Международное право: учебник для вузов*. Москва: Норма-Инфра, 1999, 584 с.
11. Лукашук И. И. *Международное право (особенная часть)*. Москва: Волтерс Клувер, 2005, 517 с.
12. Miga-Beșteliu R. *Drept internațional: introducere în dreptul internațional public*. București: All Beck, 2003, 472 p.
13. Miga-Beșteliu R. *Organizații internaționale interguvernamentale*. București: C. H. Beck, 2006, 290 p.
14. Neagu N. *Drept internațional public: Dreptul internațional aplicabil operațiunilor pentru pace și conflictelor armate*. București: Bren, 2005, 444 p.
15. Neagu N. *Drept internațional public: Dreptul internațional aplicabil operațiunilor pentru pace și conflictelor armate*. București: Bren, 2005, p. 312.

16. Petit Y. Droit international du maintien de la paix. Paris: L.G.D.J., 2000, 216 p.
17. Popescu D., Năstase A., Coman F. Drept internațional public. București: Șansa, 1994, 398 p.
18. Popescu D., Năstase A., Coman F. Drept internațional public. București: Șansa, 1994, p. 303.
19. Tavares R. Regional Security: The Capacity of International Organizations. Londond/new York: Routledge, 2009, 232 p.
20. Tercinet J. Le maintien de la paix et de la sécurité internationales. Recueil d'études. Bruxelles: Bruylant, 2012, 1014 p.
21. Winther D. Regional Maintenance of Peace and Security under International Law: The Distorted Mirrors. New York: Routledge, 2014, 288 p.

Prezentat: 14 decembrie 2018.

E-mail: liana.manciu@yahoo.ro